

Przedmowa

Polska Rada Resuscytacji (www.prc.krakow.pl) oddaje w Państwa ręce polski przekład Wytycznych resuscytacji 2010 Europejskiej Rady Resuscytacji (www.erc.edu), które zostały opublikowane w języku angielskim 18 października 2010 roku. Już sam fakt, że ponad sześć miesięcy zajęło gronu ekspertów Polskiej Rady Resuscytacji tłumaczenie tekstu, świadczy o wadze tego dokumentu i wielkiej pieczołowitości tłumaczy. W historii medycyny resuscytacji nie było dotychczas tak kompleksowo i zarazem szczegółowo opracowanych Wytycznych. Chciałbym podkreślić ich trzy ważne aspekty.

Po pierwsze: aktualne Wytyczne resuscytacji ERC są kontynuacją Wytycznych ERC z 2000 i 2005 roku i – jak poprzednie – kierowane są do ogółu społeczeństwa, w tym głównie do pracowników i menadżerów ochrony zdrowia, polityków, samorządowców, opiekunów dzieci i młodzieży, czyli do wszystkich tych, którym powinno szczególnie zależeć na poprawie przeżywalności w nagłym zatrzymaniu krążenia.

Po drugie: dzięki współczesnym możliwościom opracowania danych naukowych oraz unikalnemu i starannemu procesowi tworzenia Wytycznych 2010, z profesjonalnym uwzględnieniem konfliktu interesów, mamy do czynienia z dokumentem będącym wynikiem analizy wszystkich dostępnych i ważnych publikacji światowych dotyczących medycyny resuscytacji; w Wytycznych resuscytacji ERC 2010 cytowanych jest ponad 3400 pozycji piśmiennictwa. W wielu przypadkach przeczytanie cytowanych publikacji jest warunkiem prawidłowego zrozumienia tekstu Wytycznych. Szczerze zachęcam Państwa do zapoznania się z wybranym piśmiennictwem!

Po trzecie: każdy z dziesięciu rozdziałów Wytycznych resuscytacji ERC 2010 jest wyjątkowy i specyficzny. Publikację otwiera *Podsumowanie Komitetu Wykonawczego ERC*, przedstawiające kompleksowo treść dalszych rozdziałów i najważniejsze publikacje uwzględnione w Wytycznych

2010. Rozdział *Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych oraz zastosowanie automatycznych defibrylatorów zewnętrznych (AED)* przypomina nam, że podstawą sukcesu w leczeniu nagłego zatrzymania krążenia jest natychmiastowe podjęcie uciskania klatki piersiowej oraz wczesna defibrylacja. *Elektroterapia* stanowi najważniejsze ogniwo łańcucha przeżycia. *Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych* to obszerny rozdział podkreślający wagę monitorowania efektywności resuscytacji za pomocą kapnografii i pulsoksymetrii. Wstępne leczenie *ostrych zespołów wieńcowych* powinno być prowadzone w oparciu o lokalny program z uwzględnieniem kardiologii inwazyjnej oraz doświadczonych ośrodków leczenia chorych po nagłym zatrzymaniu krążenia – o tym traktuje rozdział piąty. Rozdziały poświęcone *resuscytacji dzieci i noworodków* zawierają wiele istotnych nowości w porównaniu z ostatnim wydaniem Wytycznych, w odróżnieniu od rozdziału *Sytuacje szczególne*, w którym nie obserwujemy większych zmian w stosunku do Wytycznych 2005. Rozdział dziewiąty przedstawia aktualne *Zasady nauczania resuscytacji* realizowane przez Europejską i Polską Radę Resuscytacji, a ostatni, dziesiąty, zatytułowany *Etyka resuscytacji oraz problemy końca życia*, porusza zagadnienia będące zawsze istotnym tematem Wytycznych resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Polska Rada Resuscytacji obchodzi w tym roku 10-lecie istnienia, o czym przypomina nam plakat Prof. Mieczysława Górowskiego widoczny na okładce Wytycznych resuscytacji ERC 2010, a zaprojektowany z okazji V Międzynarodowego Kongresu Polskiej Rady Resuscytacji (8–10 czerwca 2011).

Kraków, kwiecień 2011

*Prof. dr hab. med. Janusz Andres
Prezes Polskiej Rady Resuscytacji
msandres@cyf-kr.edu.pl*

Publikacja przygotowana przez Europejską Radę Resuscytacji (ERC) przy współpracy z Polską Radą Resuscytacji (PRR).
Tekst tłumaczony przez Polską Radę Resuscytacji. Bibliografia do wszystkich rozdziałów została powtórzona za wydaniem oryginalnym.

© European Resuscitation Council 2010. All rights reserved. No parts of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the ERC.

Disclaimer: No responsibility is assumed by the authors and the publisher for any injury and/or damage to persons or property as a matter of products liability, negligence or otherwise, or from any use or operation of any methods, products, instructions or ideas contained in the material herein. This publication is a translation of the original ERC Guidelines 2010. The translation is made by and under supervision of the Polish Resuscitation Council, solely responsible for its contents. If any questions arise related to the accuracy of the information contained in the translation, please refer to the English version of the ERC guidelines which is the official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding to the European Resuscitation Council and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

© Copyright for the Polish edition by Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010

© Copyright for the Polish translation by Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część poniższej publikacji nie może być kopiowana i przechowywana w jakimkolwiek mechanicznym systemie kopiowania danych, włączając fotokopie, kserokopie, nagrania i inne, bez uprzedniej pisemnej zgody PRR (dotyczy terenu Rzeczypospolitej Polskiej). Wszystkie prośby o możliwość wykorzystania materiałów zawartych w tej publikacji należy kierować do ERC.

Wiedza i praktyka w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej to stale zmieniająca się dziedzina medycyny. W miarę rozwoju wiedzy oraz postępu w nauce i doświadczeniu klinicznym zmienia się w sposób ciągły również praktyka medyczna oraz sposób stosowania leków. Czytelnik tego podręcznika jest zobowiązany do zapoznania się z aktualnymi wiadomościami na temat przedstawionych sposobów postępowania i farmakoterapii ze szczególnym uwzględnieniem informacji producentów na temat dawek, czasu i drogi podawania oraz efektów ubocznych stosowanych leków. Na każdej z osób praktykujących medycynę resuscytacji spoczywa osobista odpowiedzialność za stosowane metody lecznicze, których użycie powinno być oparte na gruntownej wiedzy i umiejętnościach praktycznych z zachowaniem niezbędnych warunków bezpieczeństwa własnego i pacjenta. Wydawcy oraz redaktorzy niniejszego opracowania nie ponoszą odpowiedzialności za szkody, które mogłyby być w jakikolwiek sposób związane z materiałem zawartym w tej książce.

ISBN 978-83-89610-10-2

Publikację wydano ze środków Polskiej Rady Resuscytacji.

REDAKTOR NAUKOWY WYDANIA POLSKIEGO

prof. dr hab. Janusz Andres

TŁUMACZENIE

Janusz Andres, Elżbieta Byrska-Maciejasz, Grzegorz Cebula, Marta Dembkowska, Elżbieta Dobrowolska, Edyta Drab, Bartosz Frączek, Anna Jarosz, Piotr Kołęda, Paweł Krawczyk, Rafał Surmacz, Jurij Szymański, Grzegorz Zajac

KOREKTA MERYTORYCZNA

Janusz Andres, Elżbieta Byrska-Maciejasz, Grzegorz Cebula, Marta Dembkowska, Bartosz Frączek, Paweł Krawczyk

ADIUSTACJA I KOREKTA WYDAWNICZA

Danuta Ambrożewicz

PROJEKT OKŁADKI

Polska Rada Resuscytacji wg plakatu V Międzynarodowego Kongresu Polskiej Rady Resuscytacji autorstwa Mieczysława Górowskiego

KOORDYNATOR STRONY www.prc.krakow.pl ORAZ WERSJI ELEKTRONICZNEJ Wytucznych resuscytacji 2010

Wiesław Pyrczak, prc@prc.krakow.pl

KOORDYNATOR KURSÓW

Tomasz Galewicz, kursy@prc.krakow.pl

ADRES DO KORESPONDENCJI

ERC vzw
Drie Eikenstraat 661
BE-2650 Edegem
Belgium
tel. +32 3 826 93 21 fax +32 3 826 93 23
info@erc.edu www.erc.edu

ADRES DO KORESPONDENCJI W POLSCE

Polska Rada Resuscytacji
ul. Radziwiłłowska 4, 31-026 Kraków
tel. +48 12 446 69 71 fax +48 12 446 69 72
biuro@prc.krakow.pl www.prc.krakow.pl

SKŁAD I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU

FALL, ul. Garczyńskiego 2, 31-524 Kraków tel. +48 12 413 35 00; +48 12 294 15 28 fall@fall.pl www.fall.pl